

POSTANOWIENIE

4 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 4 czerwca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa F. S.

przeciwko M. W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej F. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 29 stycznia 2024 r., I ACa 2402/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[dr]

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 21 września 2022 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchylił nakaz zapłaty z 11 marca 2019 r. i oddalił powództwo F. S. przeciwko M. W. o zapłatę kwoty 150.000 zł (pkt I); rozstrzygnął w sprawie kosztów procesu (pkt II) i nakazał powodowi uiścić na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego we Wrocławiu bliżej określoną kwotę tytułem nieopłaconych kosztów sądowych (pkt III).

2. Na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 29 stycznia 2024 r. oddalił apelację.

3. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący podniósł, że w sprawie

występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do tego, czy możliwe jest – w rezultacie przeprowadzenia wykładni oświadczeń woli metodą kombinowaną – uznanie umowy określonej przez strony jako umowa pożyczki za skutecznie zawartą umowę nienazwaną w postaci umowy kumulatywnego przystąpienia do długu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

5. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

6. Skarżący przede wszystkim nie sformułował prawidłowo zagadnienia prawnego mającego uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przedstawione przez niego zagadnienie prawne (w punkcie 5 wyżej podane w formie skróconej – ograniczonej do meritum problemu) zostało sformułowane w sposób niezwykle rozbudowany i zawiera liczne twierdzenia faktyczne, oceny prawne, a ponadto polemikę z rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego, w szczególności z ustaleniami treści oświadczeń woli stron i ich wykładnią dokonaną przez sądy *meriti*. Zagadnienie prawne powinno natomiast być sformułowane w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08; z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13 oraz z 14 września 2012 r., I UK 218/12). Uzasadnienie skargi kasacyjnej w tym zakresie nie spełnia powyższych wymogów.

7. Niezależnie od powyższego, samo zagadnienie jak i podane uzasadnienie mają charakter kazuistyczny, a przy tym pozostają w ścisłym związku z ustaleniami faktycznymi sprawy, które determinują rozstrzygnięcie w sprawie. Sąd Najwyższy nie ma zaś kompetencji do kontroli prawidłowości poczynionych ustaleń faktycznych (art. 398³ § 3 k.p.c.). Sąd Najwyższy przypomina, że także ustalenie treści oświadczenia woli należy do ustaleń faktycznych i jako takie usuwa się spod kontroli kasacyjnej. Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu, i nie dokonuje kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2011 r., III CSK 72/10).

8. Sąd Najwyższy zwraca ponadto uwagę, że istotne zagadnienie prawne nie może być ujęte w taki sposób, by stawało się aktualne dopiero w razie uznania

trafności zarzutów skargi. W innym razie związek między potrzebą rozstrzygnięcia danego zagadnienia a wynikiem postępowania kasacyjnego miałby charakter warunkowy, uzależniony od kierunku oceny zasadności poszczególnych zarzutów. Na etapie orzekania o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest natomiast dopuszczalne wyprzedzające badanie skuteczności podstaw kasacyjnych i stwierdzanie na tej podstawie, że wystąpiła przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2020 r., V CSK 153/20; z 26 września 2022 r., I CSK 1273/22, i z 15 września 2023 r., I CSK 4360/22).

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[dr]

[SOP]

[r.g.]